Jaargang 116. Vrijdag, 27 Maart 1857. No. 37.

GRONINGER COURANT

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

SCHOONMAKEN VAN WANDEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen*,

Gezien art. 4 van het REGLEMENT van POLITIE, afgekondigd den 29sten Junij 1856,

Herinneren bij deze aan alle ingezetenen die zulks aangaat, dat in de aanstaande maand April de **WANDEN**, tusschen hunne GEBOUWEN of ERVEN en de naastgelegene zullen moeten worden **schoongemaakt.**

GRONINGEN, 26 Maart 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De **VOORJAARSVERGADERING der Commissie van Onderwijs** in de Provincie *Groningen*, ter afneming van **RANG-EXAMENS**, zal gehouden worden in het CONCERTHUIS, op WOENSDAG en DONDERDAG den 15den en 16den April, van des morgens te acht uur af. Die zich dan willen laten EXAMINEREN, gelieven hunne [illegible], een Getuigschrift van goed zedelijk gedrag [illegible] een Rang behaald hebben, de Acte [illegible] in te zenden vóór den 1sten April, aan den Schoolopziener van hun District.

Op DINGSDAG den 14den April, te 10 uur, zal tevens in het CONCERTHUIS het Examen worden afgenomen van hen, die de KWEEKSCHOOL VOOR SCHOOLONDERWIJZERS van het Departement *Groningen* der Maatschappij: *tot Nut van 't Algemeen*, wenschen te bezoeken. Dit Examen is voor allerlei Jongelieden bestemd, die 14 of meer jaren oud dáár wenschen te komen. Een vergelijkend Examen is het tevens voor zulke Jongelieden van het platteland dezer Provincie, die eene der zes Beursen van *f* 100 willen bekomen, door de Provinciale Staten toegestaan. Deze laatsten moeten 18 of meer jaren oud zijn en den derden Schoolonderwijzersrang bezitten; tevens moeten zij een Getuigschrift van den Burgemeester hunner woonplaats inzenden, dat zij zoodanig eene Beurs behoeven, om de School te kunnen bezoeken.

Allen, die dit Examen willen afleggen, moeten mede hun Geboorteacte en een Getuigschrift van goed zedelijk gedrag inzenden, *franko* voor den 1sten April 1857, aan den Schoolopziener van hun District.

GRONINGEN, 14 Maart 1857.

De Secretaris der Commissie van Onderwijs en der Kweekschool:
P. HOFSTEDE DE GROOT.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Blijkens de jongste berigten uit New-York heeft de nieuwe President der Unie, de heer *Buchanan*, den 4den Maart zijne hooge betrekking aanvaard. Hij heeft, naar het gebruik, bij eene boodschap aan den senaat medegedeeld, dat hij de leiding van het bestnur der eedgenootschappelijke aangelegenheden op zich nam, en tevens van de zamenstelling van zijn kabinet kennis gegeven.

De generaal *Cass*, de grijze staatsman, die zich vooral door zijnen haat tegen Engeland bekend gemaakt heeft, is, gelijk reeds is medegedeeld, door den heer *Buchanan* met den eersten post in het kabinet, namelijk met dien van staats-secretaris bekleed. De overige kabinetsleden hebben zich tot nog toe, althans buiten Noord-Amerika, weinig bekend gemaakt.

De boodschap van den nieuwen president is in een zeer gematigden geest gesteld. Daarin wordt gezegd, dat de regering de slavernij noch behoort te wettigen, noch uit te sluiten, maar aan de meerderheid in elken staat volkomen vrijheid moet laten om zijne instellingen te regelen. Alleen door den souvereinen wil van de burgers van elken staat, mag de slavernijkwestie worden beslist.

»Moge naar die beginselen," zegt *Buchanan*, »de beweging spoedig een einde nemen, die tot de twee groote partijen in de noordelijke en zuidelijke staten heeft aanleiding gegeven, en die sinds 20 jaren in de Unie voortleeft, zonder eenig nut aan te brengen, maar alleen de vriendschap tusschen de staten onderling en het bestaan der Unie in de waagschaal stelt. Dat daarom, evenals het de pligt is der regering, ook elk burger zijne pogingen aanwende, om de beweging bij het volk over de slavernij te doen bedaren."

De geldelijke toestand des lands wordt zonder voorbeeld in de geschiedenis genoemd. Het groot aantal staatslanderijen draagt daartoe het zijne bij. »Nimmer was een staat rijker in landeigendom, dan de Unie; die erfenis der vaderen moet worden bewaard voor de landverhuizing, en voor luttel gelds worden afgestaan aan onafhankelijke, eerlijke en nijvere mannen, waardoor wij een gelukkige wijkplaats aanbieden voor hen, die de ware weldaden der vrijheid willen genieten, en wij tevens aan onze naneven een krachtiger staat zullen nalaten. De landverhuizers hebben veel toegebragt aan den bloei des lands; daarom blijven hunne regten hun steeds evenzeer gewaarborgd."

Na vervolgens op eene verbeterde gemeenschap met Californië te hebben aangedrongen, laat zich de president aangaande de buitenlandsche staatkunde der Unie aldus uit:

»Wij moeten den vrede, den handel en de vriendschap met alle natiën aankweeken, en dat niet alleen, omdat dat het beste middel is, om eigen welzijn te bevorderen, maar ook, omdat het is het in werking brengen van de Christelijke welwillendheid jegens onze naasten, op welke plek der aarde het toeval ons ook geworpen heeft. Onze diplomatie moet eerlijk en openhartig wezen, zonder te trachten meer te ontvangen of minder te willen aannemen, dan ons toekomt.

»De onafhankelijkheid van alle natiën moeten wij heilig achten, en nooit pogen, ons in de binnenlandsche kwestiën van eenig volk te mengen, tenzij de groote wet van zelfbehoud er toe noopt. Terwijl andere volkeren hun gebied hebben uitgebreid met den sabel, stellen wij er onzen roem in, dat wij geen uitbreiding van grondgebied verlangen, dan door den billijken weg van aankoop, of gelijk met Texas het geval was, door de vrijwillige beslissing van een dapper, goed en onafhankelijk volk, dat zijn toekomst aan het onze wil voegen. Onze aanwinsten in Mexico maken zelfs hierop geene uitzondering, want geen voordeel willende putten uit de kansen van den oorlog tegen eene zuster-republiek gevoerd, hebben wij die landen gekocht, voor eene som die bij het vredesverdrag als een billijk equivalent was geoordeeld.

»Ons verleden verbiedt ons in de toekomst eenig gebied te verkrijgen, dan alleen, wanneer de uitbreiding door de wet van regtvaardigheid en eer wordt gebillijkt. Geene natie zal het regt hebben tusschen beide te komen of zich te beklagen, als we in den loop der tijden, voortgaan naar dat beginsel ons gebied te trachten uit te breiden."

De boodschap heeft te Londen een zeer goeden indruk gemaakt. Men duchtte er zeer de optreding van den heer *Buchanan* die in der tijd door zijne democratische gevoelens nog al van zich had doen hooren. De gematigde taal nu door hem geuit doet zien, dat men zich verkeerdelijk heeft beangst gemaakt. »Men meende," zegt een dagblad, »het brullen van den leeuw te zullen hooren en 't bleek nu het zingen van den nachtegaal te zijn." Het staatkundig programma van den heer *Buchanan* wordt dan ook in Engeland als het beste voorteeken beschouwd der toekomstige betrekkingen tusschen de beide landen.

— Het hoogste geregtshof van de Vereenigde Staten heeft in het begin dezer maand eene zeer gewigtige uitspraak in zake der slavernij gedaan; het heeft verklaard, dat niemand van Afrikaansche afkomst, al is hij ook geen slaaf, burger is, en dat het congres niet bevoegd is om eenige landstreek voor de slavernij te sluiten.

— Al wederom is uit Newyork een voorval mede te deelen, dat alleen daar kan plaats hebben, maar dan ook in den laatsten tijd daar veelvuldig voorkomt.

Tijdens de receptie namelijk bij den nieuwen president beweerde de kolonel *Lee* dat een zeer geacht koopman, de heer *David Hume*, pogingen aanwendde, om hem zijne portefeuille uit den zak te stelen. Daags daarna begaf de heer *Hume* zich in gezelschap van den kolonel *Walker* naar den heer *Lee*, om hem te verzoeken zijne beschuldiging in te trekken. *Lee* bleef echter bij zijn vermoeden, dat *Hume* hem had willen bestelen; deze gaf hem daarop een slag met zijn wandelstok, waarop *Lee* den ongelukkigen *Hume* met een pistool dood schoot.

— De heer *Bromwell* heeft voor eenige maanden een boekwerk uitgegeven, omtrent de landverhuizing naar Amerika. Uit dit boek ziet men, dat de eerste en merkbare beweging van emigratie zich voordeed in 1784; de oorlogen en andere omstandigheden verhinderden echter den loop der landverhuizing, toen die in 1815 eene nieuwe uitbreiding kreeg.

Van het jaar 1819 af tot 1855 beliep het getal landverhuizers 4,212,124. In 1854 was dit cijfer het hoogste; het leverde 427,833 op, waarvan er 206,000 uit Duitschland alleen.

Belangrijk is het, in dit werk de verschillende nationaliteiten na te gaan.

Ierland, door honger, ellende en ziekten gefolterd, leverde het meeste landverhuizers: het getal beloopt niet minder dan 1,747,030 personen, waarvan de helft ongeveer tusschen 1846 en 1854 hun vaderland verlieten. Het Vereenigde Koningrijk leverde in 37 jaren niet minder dan:

	2,342,445
Duitschland	1,242,082
Nederland, België en Zwitserland	55,745
Denemarken, Zweden en Noorwegen	32,500
Polen en Rusland	2,256
Canada	91,699
China en Westindië	16,988
Frankrijk	108,725
Spanje en Portugal	19,091
Italië en afhankelijke staten	8,347
Turkije en Griekenland	251
Spaansch-Amerika en eilanden	57,366

CHINA.

De *Moniteur de la Flotte* bevat mededeelingen uit Hongkong omtrent het verhoor van den wegens poging tot vergiftiging der Europeanen ter dood veroordeelden bakker *Allum*. Hij verklaarde, dat hij zelf rattekruid in het deeg had gemengd, dat hij dit gedaan had op bevel van den Onderkoning, welk bevel hem door een bode van dien ambtenaar was overgebragt. In dat bevel stond, dat de Engelschen aan China den oorlog hadden verklaard, dat de soldaten hen te vuur en te zwaard moesten vernietigen, maar dat hij (*Allum*) vergif moest aanwenden. Op de aanmerking, dat hij niet alleen den vijand had willen dooden, maar ook Duitschers, Russen, Italianen, Franschen en Amerikanen had vergiftigd, met welke China niet in oorlog was, zeide hij, dat het buiten zijn wil was geschied, dat hun dat brood was uitgereikt. Toen hem werd onder het oog gebragt, dat zijne bedienden hadden verklaard, dat hij tweeërlei soort van brood had gebakken, dat op zijn last het vergiftigde aan de vreemdelingen, zonder onderscheid, moest worden uitgereikt, en het gezonde aan de Chinezen, antwoordde hij slechts, dat zijne bedienden dwaalden. Deze verklaringen kenmerken beter, dan al het andere, den stand van zaken in China.

De zeemagt der Engelschen in China bedraagt 59 schepen met 740 stukken geschut; deze magt kan nog met 16 schepen van het station in de Stille Zuidzee versterkt worden.

TURKIJE.

Dezer dagen is door een handelsvaartuig onder Engelsche vlag eene bezending krijgsvolk en wapenen uit Konstantinopel aan de tegen Rusland oorlogende volksstammen van den Kaukasus toegevoerd. De Russische gezant heeft zich die zaak levendig aangetrokken, en volgens een berigt uit Konstantinopel van den 13den dezer heeft de Porte, ten einde te bewijzen, dat zij daaraan geen deel had, eene commissie benoemd om de toedragt der zaak te onderzoeken.

Wat lord *Stratford de Redcliffe* aanbelangt, deze verklaart, dat de Engelsche regering de blokkade der Circassische kusten niet erkent en dat die blokkade, krachtens de Engelsche wetten niet beletten kon, dat schepen onder Engelsche vlag met die kusten handel dreven. Het behoeft wel niet gezegd te worden, dat door een en ander de reeds bestaande koelheid tusschen de Russische en Engelsche ambassaden te Konstantinopel, zeer is toegenomen. Men verneemt overigens, dat de *Kangaroo* (zoo heet bovenbedoeld handelsvaartuig), behalve eene lading krijgsbehoeften, ook den toestel voor eene drukkerij en de benoodigde werktuigen tot het oprigten eener munt aan boord had.

ITALIË.

Het is met de afbreking van het diplomatiek verkeer tusschen Oostenrijk en Sardinië ernstiger gemeend, dan men eerst geloofde. Niet alleen is de zaakgelastigde van Oostenrijk te Turijn, graaf *von Paar*, teruggeroepen, maar ook alle tot het gezantschap behoorende personen moeten die stad verlaten, zijnde de afdoening der loopende zaken aan de zorg van het Pruissische gezantschap opgedragen.

De Sardinische regering heeft het na dezen stap van Oostenrijk noodzakelijk geoordeeld, ook haar gezantschap uit Weenen terug te roepen en zij heeft aan de Fransche legatie aldaar opgedragen, om de Sardinische onderdanen in bescherming te nemen.

Het is alzoo tusschen beide staten tot eene openlijke en formele vriendschapsbreuk gekomen.

De reden die Oostenrijk heeft genoopt hiertoe over te gaan, wordt door de *Oest. Zeit.* opgegeven hierin te zijn gelegen, dat het Sardinische gouvernement zijn plan, om Italië in revolutie te brengen en zoo doende te veroveren, meer en meer liet doorstralen, vooral ook door de bevestiging van Alessandria, en dat, nu die tegen Oostenrijk gerigte demonstratie in de Sardinische kamer van volksafgevaardigden uitdrukkelijk als zoodanig verdedigd en goedgekeurd was, Oostenrijk niet langer met voeg eenen vertegenwoordiger te Turijn kon hebben.

DUITSCHLAND.

De Koning van Pruissen heeft den heer *v. Rochow*, die zoo als men weet, in het ongelukkige tweegevecht op den 10den Maart des vorigen jaars den directeur van politie, den heer *v. Hinckeldey* doodde, het overige van zijn vestingarrest kwijtgescholden. De heer *v. Rochow* heeft ongeveer negen maanden als gevangene op de citadel van Maagdenburg doorgebragt.

— De Hannoversche Tweede Kamer heeft den 18den dezer ten derdenmale beraadslaagd over het voorstel der regering, om voortaan ten aanzien van het financiëel beheer de voorschriften der staatsregeling van 1840 weder te volgen en de daartoe betrekking hebbende bepalingen der tegenwoordige constitutie af te schaffen. Ook bij deze derde stemming is het regeringsvoorstel door de Kamer aangenomen.

— De vrijverklaring van de scheepvaart op den Donau en de afschaffing van den Sondtol hebben aan het in Hamburg bestaande genootschap voor den vrijen handel aanleiding gegeven om bij eene aan de verschillende handeldrijvende staten gerigte memorie de wenschelijkheid te betoogen, dat ook de Stader tol, die door Hannover van de scheepvaart op de Elbe geheven wordt, afgeschaft moge worden. De memorie toont aan, dat niet Hamburg alleen, maar dat alle handeldrijvende natiën bij die afschaffing belang hebben, en dat deze het best te bereiken zal zijn door aan Hannover eene billijke schadevergoeding toe te kennen voor het gemis van de opbrengst van den tol, die in de jaren 1850 tot 1854 gemiddeld ruim 200,000 rijksdaalders bedragen heeft.

GROOT-BRITTANJE.

De Engelsche staatslieden zijn gewoon, om ter aanbeveling hunner kandidatuur eene staatkundige geloofsbelijdenis voor de kiezers af te leggen, opdat deze weten, welke beginselen zij belijden, die naar het Parlement worden afgevaardigd. Geen wonder dus, dat bij de op handen zijnde nieuwe verkiezing van Parlementsleden, de dagbladen met die programma's zijn opgevuld. Onder deze verdienen natuurlijk de meeste aandacht de programma's van de hoofden der verschillende partijen, en wel in de eerste plaats van lord *Palmerston* zelven en van den voornaamsten steun der oppositie, den heer *Disraëli*. Beider programma's zijn in heftige taal vervat, dat van lord *Palmerston* (waarvan nog slechts de hoofdstrekking per telegraaf is bekend geworden) werpt aan de oppositie de beschuldiging naar het hoofd, dat het den oorlog met China slechts als een voorwendsel heeft aangegrepen, om te trachten aan het tegenwoordige kabinet den voet te ligten, ten einde dan zelve den ministeriëlen zetel te kunnen innemen. Lord *Palmerston* verdedigt daarop de staatkunde van het gouvernement, wiens streven daarnaar zal gerigt blijven, om de eer en de belangen van Engeland ook buitenaf te handhaven, en dat tevens geenszins afkeerig is van een vrede met China, wanneer die op eervolle wijze kan worden verkregen.

Deze geloofsbelijdenis is als 't ware een weerklank van het adres, dat door *Disraëli* uitgevaardigd en dat vooral tegen den persoon van lord *Palmerston* gerigt is.

Na te hebben opgemerkt dat de beweegredenen, die voor de ontbinding van het Parlement was opgegeven, een voorwendsel is geweest en dat de ware bedoeling alleen deze was, om het land een geheel jaar te doen verliezen, vervolgt *Disraëli* aldus: »Lord *Palmerston* is een uitstekend man, die zich wel verdiend heeft gemaakt bij het land, maar als staatsman verkeert hij in eene valsche stelling. Hij is de torychef van een radikaal kabinet. Bij gemis van binnenlandsche staatkunde is hij genoodzaakt, de aandacht der natie van het beschouwen harer eigene zaken af te trekken, om die op de buitenlandsche staatkunde te rigten. Zijn stelsel ten opzigte van het buitenlandsche is woelziek en vijandig, ten einde zijn binnenlandsch bestuur rustig en tegen allen aanval beveiligd zijn moge. Van daar buitensporige uitgaven, ontzettend hooge belastingen en de belemmering van alle maatschappelijke verbetering. Zijne gedragslijn is zoodanig van alle staatkundig beginsel ontbloot, dat, wanneer hij gedwongen wordt een beroep op de natie te doen, zijn naam het eenig regt van aanspraak op het vertrouwen der natie is. Zoodanige kunstmiddelen en handelingen mogen het hoofd der staatkunde van een rijk op het vasteland voegen, dat door omwentelingen is uitgeput, maar zij voegen geen Britsch minister, die een fier, vrij en den vooruitgang beminnend land bestuurt, dat door roemrijke overleveringen bezield wordt en naar eene onophoudelijk toenemende meerderheid streeft."

Hierop deelt hij mede, welke staatkunde door hem onder de tegenwoordige omstandigheden zal worden beleden en die in deze woorden kan worden omschreven: »Eene eervolle vrede, vermindering der belastingen, maatschappelijke verbetering."

Over tien of veertien dagen zal men den uitslag der verkiezingen met eenige waarschijnlijkheid kunnen berekenen. Het denkbeeld dat lord *Palmerston*, die, zoo als de *Spectator* zich uitdrukt, »op den Britschen leeuw naar de verkiezingen rijdt," aan het bewind blijven zal, heerscht steeds in groote mate. Men ziet intusschen geene gewigtige verandering in den geest van het Parlement te gemoet.

— De Koningin heeft den heer *Shaw Lefevre*, den afgetreden president van het Huis der Gemeenten, het pairschap verleend, met den titel van burggraaf Eversley of Heckfield.

— Gedurende de vorige week zijn bij Lloyds niet minder dan 40 schepen als verloren opgegeven, en daaronder verscheiden, die met de geheele bemanning naar de diepte zijn gegaan. Daarenboven is men in het onzekere omtrent het lot van verscheidene andere schepen, die reeds sinds lang de plaatsen hunner bestemming moesten hebben bereikt.

— De *Morn. Chron.* discht een gruwzaam verhaal op van een vreeselijk bloedbad, dat onder de Kaffers, in zuidelijk Afrika, ten gevolge van onderlingen strijd, tusschen *Ketchwya* en *Umbulazi*, zonen van het opperhoofd *Ponda*, zou hebben plaats gehad. De eerste, pas 19 jaren oud, had overal met zijn leger het land afgeloopen en uitgemoord, men schatte de slagtoffers op 30,000. Hij had zijn' broeder gevangen en levend doen villen. Er zijn berigten dat het getal dooden, de vrouwen en kinderen er onder begrepen, 100,000 had bedragen. Later heeft *Ponda* het leger van zijn weerspannigen zoon aangegrepen, waaruit een nieuw bloedbad is ontstaan. De oevers der Tugela zijn door de verpestende lucht der duizende lijken onbewoonbaar geworden. Men zegt dat de wreedheid van *Ketchwya* is uitgetart door de martelingen welke zijn broeder den gezanten heeft aangedaan, die bij herhaling door *Ketchwya* met vredesvoorslagen waren gezonden.

De zaak is zeer mogelijk en onder de door hunne oorlogzucht en wreedheid befaamde Kafferstammen zelfs niet geheel onwaarschijnlijk, maar de faam schijnt hier vooral wel, al voortgaande, veel vergroot te zijn. Indien het echter waar is dat de Kaffers zoo onder zich zelven verdeeld zijn, zullen ze minder voor de Hollandsche boeren in de Transvaal-republiek en den Oranje-vrijstaat zijn te vreezen, die van deze naburen nog al overlast hebben.

FRANKRIJK.

De staatsbegrooting voor 1858 is bij het Wetgevende Ligchaam ingekomen. De uitgaven zijn op ruim 17 millioen francs geraamd en het vermoedelijke overschot op ruim 20 millioen.

— De senaat van Frankrijk heeft, gelijk men zich welligt herinnert, bij het einde van den Oosterschen oorlog voorgesteld, op 's lands kosten een gedenkteeken ter eere van den Keizer en van het leger op te rigten. Thans blijkt uit eene mededeeling in den *Moniteur*, dat dit denkbeeld door den Keizer ter zijde gesteld is wegens de groote kosten, welke deszelfs uitvoering zou medebrengen.

Uit dezelfde mededeeling blijkt, dat het gouvernemeet vooralsnog geen gevolg meent te moeten geven aan het door partikulieren in petitiën aan den senaat te kennen gegeven verlangen, dat het stoffelijk overschot van *Napoleon II* naar Frankrijk overgebragt zou worden.

— Het nommer der Londensche *Daily News* waarin werd gesproken van de dubbelzinnige politiek door Frankrijk in de Italiaansche aangelegenheden gevoerd, is op de post in beslag genomen. Volgens de *Constitutionnel* is de circulaire van den Franschen gezant te Rome, die tot bedoelde, voor Frankrijk weinig vereerende gevolgtrekkingen aanleiding gaf, wel niet geheel onwaar, maar moet de redactie en de zin van het stuk aanmerkelijk zijn veranderd.

— Uit een officieel rapport blijkt, dat op den 1sten October 1856 in de 86 departementen van Frankrijk nog bestonden 67,550 oude militairen van het Keizerrijk, en dat 219 dier krijgslieden zich in Algerië gevestigd hebben. Daaronder bevinden zich niet minder dan 40,000, aan wie de tegenwoordige regering nog geen geldelijke ondersteuning heeft kunnen toestaan.

— Het huis, dat *Napoleon I* op St. Helena bewoonde, en het graf, dat geruimen tijd zijn stoffelijk overschot bevatte, is door bemiddeling van graaf *Persigny* door Frankrijk aange-

kocht. Het huis, dat de eerste Keizer bewoonde, en waarin thans eene boerderij wordt gehouden, zal eene aan de waardigheid van zijnen voormaligen bewoner passende verandering ondergaan.

— Algiers of Algerië was tot op de verovering van dit gewest door de Franschen, in 1830, de geduchtste der Barbarijsche roofstaten. Alleropmerkelijkst is de ontwikkeling die deze kolonie sedert ondergaan heeft en hoe zij meer en meer eene rijke bezitting voor Frankrijk wordt. Te Parijs eet men thans, evenals eertijds in de maand Julij, aspersjes, erwten, boonen en aardappelen. Algiers, dat thans in 72 uren van Parijs kan bereikt worden, is een der moestuinen van deze stad geworden, want het levert dit alles reeds in de maand Maart in groote hoeveelheid.

BELGIË.

De regering heeft eene belangrijke bezuiniging voor het land weten te bewerken, nl. die van 904,365 fr., door België verschuldigd als zijn aandeel in de afkoopsom van den Sondtol. De minister van buitenlandsche zaken, de heer *Vilain XIIII* is er namelijk in geslaagd, eene compensatie tot stand te brengen tusschen deze som en die welke Denemarken moet betalen voor den Scheldetol, zoodat België niets te betalen zal hebben.

Naar men verzekert, heeft de Koning den heer *de Beaulieu*, den Belgischen gezant te Koppenhage, geregtigd tot het voeren van den titel van baron, als een blijk van H. D. bijzondere tevredenheid over de belangrijke diensten, door hem bewezen voor en bij het sluiten der tusschen België en Denemarken geslotene afzonderlijke overeenkomst, betreffende den afkoop van den Sondtol.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 25 Maart.

Bij kon. besluiten van den 22sten Maart zijn benoemd, tot regter in de arr.-regtbank te Heerenveen, mr. *J. I. Schotborgh Simon*, thans regter-plaatsvervanger in en procureur bij die regtbank, en tot regter in de arr.-regtbank te Amsterdam, mr. *B. J. Ploos van Amstel*, thans regter-plaatsvervanger.

— De minister van buitenlandsche zaken deelt in de *Staats-Ct.* van gisteren mede, dat bij de regering uit Koppenhage is ontvangen het op den 14den Maart l.l. door Denemarken met Nederland en andere staten geteekend verdrag tot afkoop van de tollen voor de schepen, die de Sond en de Belten doorvaren, mitsgaders ter vermindering van doorvoerregten langs de wegen en kanalen, welke de Noordzee en de Elbe met de Oostzee verbinden.

Krachtens een afzonderlijk protocol, zal met den 1sten April a.s. de betaling der Sondtollen ophouden, doch door de schippers daarvoor borgtogt moeten gesteld worden tot tijd en wijle door de regering, waartoe zij behooren, het verdrag zal bekrachtigd zijn.

Ten aanzien van dien borgtogt is onze regering met de Deensche overeengekomen, dat, voor zoo veel de Nederl. schepen betreft, genoegen zal worden genomen met eene verklaring, onderteekend door den schipper, houdende, dat de volgens de thans bestaande tarieven verschuldigde tollen zullen betaald worden, wanneer de Ned. regering het geteekende verdrag niet bekrachtigde.

— Reeds is met een enkel woord melding gemaakt van de uitbesteding eener maandelijksche pakketvaart tusschen Nederland en Java, die van wege het ministerie van koloniën zal plaats hebben op Donderdag den 30sten April a.s. De *Staats Ct.* deelt thans de voorwaarden dier met de regering aan te gane overeenkomst mede, waaraan wij het volgende ontleenen:

Maandelijks zal een tot pakketvaart ingerigt zeil-clipperschip met stoomvermogen over en weder vertrekken uit zoodanige havens, als nader zal worden overeengekomen.

Het eerste schip zal vertrekken hier te lande den 25sten October 1858 en van Java den 25sten Januarij 1859.

Voor deze pakketvaart zullen zeven schepen in de vaart moeten worden gebragt, welke, des gevorderd, tot gewapende transportschepen moeten kunnen worden ingerigt, en welke overigens behoorlijke gelegenheid moeten aanbieden tot het overvoeren minstens van 20 passagiers 1ste klasse en van 150 militairen en schepelingen beneden den rang van officier.

De gemiddelde tijd voor elke reis wordt bepaald op 60 zeedagen, met inbegrip van elk oponthoud door het aandoen van tusschenhavens, indien de onderneming daartoe in haar belang overgaat.

De onderneming zal door de regering worden belast:

a. met het overvoeren van de militairen beneden den rang van officier, die voor 's lands rekening naar Java worden gezonden of van daar terugkeeren, tot een maximum van 1608 man 's jaars, en, als passagiers der 1ste klasse, van de tot de detachementen behoorende officieren met hunne wapenen en bagaadjen, op de thans gebruikelijke voorwaarden, doch tegen betaling der daarbij opgegevene vracht- en kostgelden.

b. met het overvoeren naar Java van minstens 3000 lasten gouvernementsgoederen 's jaars, zooveel mogelijk gelijk te verdeelen over ieder uitgaand schip;

c. met het overvoeren naar Java van de gouvernementsgelden, tot eene vracht van ½ pct. der nominale waarde, voor zooveel niet tot dit einde van oorlogsvaartuigen of 's rijks transportschepen wordt gebruik gemaakt;

d. met het overvoeren naar Nederland, als retour-lading, van 600 lasten gouvernements-producten of andere goederen, met elk terugkeerend schip, of zooveel minder als de onderneming mogt verlangen;

e. met het kosteloos overvoeren over en weder der dienstcorrespondentie tusschen het departement van koloniën en den gouverneur-generaal van Ned.-Indië, voor zooveel de regering daartoe van de pakketschepen gebruik wenscht te maken.

De overeenkomst zal worden aangegaan voor den tijd van tien achtereenvolgende jaren, te rekenen van den 25sten October 1858. Mogt vóór het eindigen der overeenkomst de ontworpene doorgraving der landengte van Suez zijn volvoerd, dan zal met de onderneming onderhandeld worden over de wijzigingen, die dientengevolge in deze overeenkomst in het algemeen belang noodig mogten zijn.

De laagste inschrijver, wiens aanbieding aan de vereischten voldoet, zal, binnen acht dagen na de dagteekening der hem daartoe te zenden kennisgeving, in gereed geld moeten deponeren eene som van *f* 100,000, als waarborg voor de nakoming zijner aanbieding, welke som, tegen genot van wettelijken interest, gedurende een nader op te geven tijd, aan de vrije beschikking der onderneming zal blijven onttrokken.

— Het stoomschip *Japan*, voor rekening van het Japansche gouvernement hier te lande gebouwd, is thans gereed en zal waarschijnlijk nog deze week de reis naar zijne bestemming aanvaarden. Aan boord bevinden zich een tiental zeer bekwame werklieden uit de stoomfabrijken hier te lande, die bestemd zijn om de Japannezen te onderrigten in de behandeling der menigvuldige machineriën, welke dit jaar door de regering naar Japan zullen worden gezonden. Men mag met grond van de uitzending van dit schip, waarvan de officieren met kennis en alle vereischte middelen zijn toegerust, om beschaving onder de Japannezen te verspreiden, de beste resultaten verwachten. En tevens zullen deze onze landgenooten het hunne bijdragen om de banden van vriendschap, die tusschen Nederland en Japan sinds lang hebben bestaan, nog naauwer toe te halen.

— Uit Milford wordt den 18den dezer gemeld, dat het Nederlandsch schip *Koningin der Nederlanden*, hetwelk, na door de stormen in de maand Januarij zwaar geleden te hebben, aldaar zijne lading guano loste, zoo sterk van ratten wemelde, dat van eene groote kat, die men op zekeren avond aan boord genomen had om eenige van dat ongedierte te dooden, den volgenden morgen niets dan het vel en de beenderen gevonden werd, naardien al het overige door de ratten was verslonden. De waker, dus schrijft men verder, weigerde aan boord te blijven, uit vrees van gelijk lot te zullen ondergaan.

GORINCHEM, 24 Maart.

Na een smartelijk en langdurig lijden is j.l. Zaturdag, in den ouderdom van 65 jaren, overleden, de heer *A. J. van der Aa*, lid der maatschappij van letterkunde te Leiden, schrijver van het aardrijkskundig woordenboek en meer andere werken, welke van zijne uitgebreide kennis en volhardenden ijver getuigen.

ZWOLLE, 24 Maart.

Naar men van goederhand verneemt, heeft een ingezeten dezer stad een ontwerp aan Z. M. den Koning ingediend, strekkende, om door middel eener verbeterde mestbereiding, doeltreffender stelsel van landbouw en uitbreiding van dezen, de *Maatschappij van Weldadigheid* in staat te stellen, om in het vervolg niet slechts op eene meer onbekrompen wijze dan thans het geval is, ruimschoots in de behoefte der koloniale bevolking te voorzien, maar ook door een excedent van voortbrengselen en de voordeelen van fabriekmatigen arbeid (grootendeels door invalieden te verrigten), in de afbetaling van hare schulden te voorzien. Het ontwerp moet op uitkomsten rusten, door den ontwerper reeds vroeger op eene ruwe schaal verkregen, en het is dien ten gevolge zeer te wenschen, dat de nadere inlichtingen, welke door hem dezer dagen, op uitnoodiging van den heer minister van binnenlandsche zaken, aan den heer commissaris des konings zijn gegeven, voldoende mogen bevonden worden, om een zoo hoogst wenschelijk doel te bereiken.

— De Zuiderzee leverde in de vorige week een tooneel op van verstrooijing onder de schipperij, waaraan nog geen einde gekomen is. Eene ontelbare menigte schepen is langs de oostelijke kusten gestrand uit gebrek aan water, dat door den steeds oostelijken wind was weggevloeid, zelfs zoo, dat niemand zulk een lagen stand van water om dezen tijd van 't jaar zich kan herinneren.

Aan de voor de schipperij zoo lastige kribben op 't Zwolsche Diep was het voornamelijk te wijten, dat aldaar zoovele schepen gestrand zijn, waaronder ook eenige beurtschepen en stoombooten.

GRONINGEN, 26 Maart.

Heden werd aan de hoogeschool bevorderd tot doctor in de regten de heer P. J. C. G. HECKER, van *Groningen*, na het verdedigen van *Quaestiones Juris Inaugurales.*

— Gisteren avond is alhier bij perceelen publiek verkocht een der oudste in zijne uitwendige bouworde gebleven heerenbehuizingen, nu laatst behoord hebbende aan de erven WIJCHGEL VAN SCHILDWOLDE. Zij hebben te zamen opgebragt de som van *f* 19,800; een der perceelen is aangekocht voor rekening van de alhier gevestigde Waalsche gemeente en vermoedelijk met het plan, om hetzelve voor een eigen kerkgebouw in te rigten, waaraan reeds lang behoefte bestond en waarvoor geruimen tijd reeds een fonds wordt bijeengebragt.

— Aan onzen stadgenoot, den scheepskapitein J. H. SWART, voerende het galjootschip *Sancta Maria*, is de onderscheiding te beurt gevallen, dat hem dezer dagen van wege het Britsche gouvernement, door het Engelsche ministerie in 's Gravenhage en verder door ons stedelijk bestuur, eene zilveren medaille is toegezonden voor het redden van schipbreukelingen. Genoemde kapitein had in het voorjaar van 1856, op zijne reis van Cardiff naar Barcelona, 11 personen gered, uitmakende de equipage van het Engelsche schip *Regia Scarbord*, kapt. HERBERT STALKER, welk schip op de hoogte van kaap St. Mary op een rif was verongelukt.

— Heden morgen had in het provinciehuis alhier de uitloting plaats van twee aandeelen, ieder groot *f* 500, der geldleening van *f* 80,000, tot het aanleggen van wegen langs het Aduarderdiep en de Lent, en het graven van een kanaal van het Aduarderdiep langs de dorpen Feerwerd, Ezinge en Saaxum naar Oldehove, met het maken van een weg langs hetzelve, welke ingevolge het plan van negotiatie, gearresteerd bij Kon. besluit van den 11den November 1824, op den 1sten Mei aanstaande zullen worden afgelost. De uitgetrokken nommers zijn no. 6 en 50.

— Bij den heer commissaris des Konings is wederom ontvangen voor Groot-Sangir (Ned. Indië) van de gemeente Bedum *f* 31,47.

— Gisteren werd te *Delfzijl* door de bevoegde commissie het examen afgenomen van een der leerlingen der school voor nijverheid en zeevaart, daar in de maand November opgerigt. Die leerling, FILIPPUS GLIMMENGA genaamd, beantwoordde geheel aan al de hem gestelde vragen, zoodat de commissie hem gaarne het diploma als eerste stuurman met den meesten lof uitreikte.

Men vertrouwt, dat bedoelde school in den volgenden winter drukker zal worden bezocht en daardoor tevens meerder bewijzen zal opleveren van de bekwaamheid des goed onderlegden onderwijzers, den heer A. SISSINGH.

— Op den stal van J. H. DETHMERS, te *Westerlee*, alwaar de besmettelijke longziekte heerscht, is wederom een rund door die ziekte aangedaan; de overige 22 zijn ter wering der longziekte allen ingeënt.

— De *Arnh. Ct.* geeft de vrees te kennen, dat de tegenwoordige minister van binnenl. zaken bij het verleenen van concessie van spoorwegen of althans het openen van uitzigt daarop niet uitgaat van een vooraf bepaald vast plan, dat het geheele land overziet. Dat blad geeft daarom aan de Regering in bedenking om, nu de spoorwegplannen aan de orde van den dag zijn en de aanvragen zich vermenigvuldigen, in overleg te treden met de Staten Generaal omtrent een algemeen spoorwegstelsel. Geene concessie kon dan verleend worden, dan die in dat stelsel past. Daardoor zou tweederlei gevaar vermeden worden: 1) dat de Regering geene concessiën verleent, welke belemmerend is voor de noodzakelijke hoofdlijnen; 2) dat de concessionarissen niet teleurgesteld worden als later de uitvoering van hun werk afstuit op het gevoelen der Staten Generaal, dat het niet tot algemeen nut zal strekken.

Ook in de *Drentsche Ct.* wordt wederom de zaak der spoorwegen besproken en ten tweedenmale een hoogst ongunstig oordeel geveld over de naar het schijnt op nieuw verlengde concessie aan de heeren DULL c. s., voor den aanleg van een spoorweg door de noordelijke provinciën des lands. Hoewel ook wij vroeger reeds meermalen ons tegen het plan van genoemde heeren hebben verklaard en het zeer betreuren, dat »door de overgroote langmoedigheid van den minister van binnenlandsche zaken," gelijk gemeld blad zich uitdrukt, telkens op nieuw verlenging wordt verleend van den termijn, binnen welken het waarborgkapitaal moest zijn gestort — zoo meenen wij van den anderen kant de bron, waaruit de *Dr. Ct.* put, te goed te kennen, om geen onvoorwaardelijk geloof te slaan aan de heftige beschuldigingen, die tegen den heer DULL en zijne vijf overige compagnons worden geuit. Volgens dat blad is de aanvrage der concessie alleen eene geldspeculatie van de concessionarissen, »waarbij het publiek belang en dat van de betrokken provinciën zeer weinig in aanmerking komt, maar alleen dat van de ondernemers." »De zes compagnons moeten bovendien — vervolgt het blad — eene bepaalde som ontvangen voor het inbrengen der concessie, die zeker niet gering zal zijn, maar wat het meeste weegt, een der compagnons zal den weg *voor eene bepaalde som per mijl* leggen. Deze compagnon is een groot aannemer van publieke werken, en men weet, hoe aannemers rekenen, wanneer zij geene concurrentie hebben te duchten. Wij hebben hooren gissen, dat de som, waarvoor de weg per mijl zou gelegd worden, stellig 30 pCt. is boven die, welke bij publieke aanbesteding zou worden gevraagd."

Men ziet het, de beschuldigingen zijn niet malsch. Gelijksoortige onthullingen zijn ook aan ons in der tijd gedaan, doch wij meenden geene vrijheid te hebben die openbaar te maken, zonder van de waarheid beter te zijn overtuigd, dan toen het geval was. Nu ze bekend gemaakt zijn, moet het voor den minister van binnenlandsche zaken een prikkel meer zijn om de zaak te onderzoeken, en, zoo ook slechts een klein gedeelte waar is van 't geen gezegd wordt, de concessie in te trekken en dan òf aan anderen de gelegenheid geven om volgens een nieuw plan de concessie op te vatten, òf den staat zelven laten optreden als ondernemer.

Een voorstander van het plan der heeren DULL c. s. zegt in de *Amst. Ct.* van heden, dat genoemde concessionarissen alle krachten inspannen, om hun ontwerp te verwezentlijken. De oorzaken welke de uitvoering van het ontwerp niet alleen vertragen, maar geheel onmogelijk maken, hebben volgens hem uitsluitend hunnen grond in de aanspraken, welke de besturen der provinciën Drenthe en Groningen op eenen regtstreekschen spoorweg maken!

»Vermeent het bestuur der provincie Drenthe, zoo laat die berigtgever zich uit, dat zijn ontluikende landbouw, slapende nijverheid en met uitzondering van Meppel van weinig of geen beteekenis zijnde handel, door middel van een spoorweg over Assen naar Groningen kan gewekt en in het leven geroepen worden, dan is het onbillijk, dat doel ten koste van de concessionarissen te willen bereiken, en door onbillijke vorderingen het geheele ontwerp in duigen te doen vallen. Wat de provincie Groningen betreft, zijn landbouw, handel en nijverheid zijn belangrijk genoeg, om eene aansluiting van Leeuwarden over Groningen aan den Oostfrieschen spoorweg uit te lokken. Wat overigens de provinciën Overijssel en Friesland betreft, geloof ik, dat beider welbegrepen belang vordert, dat de Noordelijke spoorweg zonder verwijl worde daargesteld. Eene guarantie bij welke beide provinciën aan de geldschieters vier procent van het te negotiëren kapitaal waarborgden, zou de concessionarissen zeer zeker spoedig in staat stellen, om over de noodige kapitalen te kunen beschikken, zonder dat die waarborg hun aan het gevaar van eenig verlies zou blootstellen. Maar al mogt ook tegen alle verwachting die spoorweg in den beginne geene betere resultaten opleveren dan de Rijn spoorweg, dan zou eene in evenredigheid van de onberekenbare voordeelen welke de uitvoering dier onderneming voor de beide provinciën zou opleveren, kleine geldelijke opoffering in geene de minste aanmerking kunnen komen."

— De regtbank te 's Gravenhage heeft een te *Naaldwijk* gevestigden persoon, welke het bedrijf van zoogenoemd oudroest uitoefent, veroordeeld tot eene geldboete van *f* 100, ter zake van het verkoopen van rattenkruid, voor het dooden van ratten, aan een jongeling van 16 jaren, zonder eene schriftelijke order van een geneesheer, heelmeester, vroedmeester, apotheker of bekend persoon. Hij was gewoon dergelijk rattenkruid in pakjes van 5 centen te verkoopen.

Is het allezins toe te juichen dat personen, die door het onvoorzigtig verkoopen van vergif menschenlevens in gevaar brengen, daardoor schade lijden in hunne beurs en zoodoende ook anderen afschrikken van dergelijke ongeoorloofde handelingen — het volgende voorval moge tot waarschuwing strekken om niet, gelijk ook nog maar al te dikwijls gebeurd, aan onbevoegde personen de genezing van zijn ligchaam toe te vertrouwen.

Eene visschersvrouw te *Scheveningen*, 19 jaren oud, trof het ongeluk, dat haar been door eene ziekte werd aangetast, en had de onvoorzigtigheid de behandeling daarvan toe te vertrouwen aan eene vrouw, die haar werk er van schijnt te maken, om, ofschoon daartoe onbevoegd, de geneeskunde uit te oefenen. In plaats van, gelijk wel te verwachten was, genezing aan te brengen, verergerde daardoor de ziekte zoodanig, dat het been geheel moest worden afgezet. De Koningin onderrigt geworden van de smartelijke kunstbewerking der jeugdige vrouw, heeft zich gehaast een nieuw bewijs te geven van hare zucht om rampen te helpen leningen, door aan de ongelukkige een kunstbeen te doen toekomen.

Die zich aan een ander spiegelt, spiegelt zich zacht!

— De minister van justitie heeft bij circulaire van den 17den dezer aan de heeren procureurs-generaal, fungerende directeuren van politie, te kennen gegeven, dat het een dwaalbegrip is van vele rijks-veldwachters, dat zij zich, ten aanzien van hunne dienstverrigtingen als beambten van politie, beperkt wanen binnen de provinciale, arrondissements of andere grenzen. De minister meent daarom de heeren procureurs-generaal te moeten uitnoodigen de rijks-veldwachters er op te wijzen of op te doen wijzen, dat zij bevoegdheid hebben om de werkzaamheden, hun bij hunne instructie opgedragen, overal te verrigten.

AANBESTEDING.

GRONINGEN, 26 Maart. Heden morgen had in een der vertrekken van het raadhuis de aanbesteding plaats van het vernieuwen van drie panden steenen walmuur aan de Zuider- en Noorderhaven, in drie perceelen. Op het eerste perceel waren 3 bilj. ingekomen, als: 11 pCt. boven het tarief, 2½ pCt. boven het tarief en naar het tarief, het laatste van J. H. LIMBORGH; 2de perceel, 2 bilj., 4 en 5 pCt. beneden het tarief, het laatste van B. A. DURVILLE; 3de perceel, 5 bilj., 9 pCt. boven het tarief, 2½, 2⅝, 5 en 5¾ pCt. beneden het tarief, het laatste van R. MEIJER, allen aannemers te Groningen.

LETTERNIEUWS.

Het vergaan van de Golden Mary door CH. DICKENS. *Uit het Engelsch door* L. C. KNOPIUS. — *Haarlem bij* C. ZWAARDEMAKER, 1857.

Ziedaar den titel van een boeijend geschreven en voor Nederland zeer interessant werkje, dat dezer dagen de pers van den heer ZWAARDEMAKER heeft vertaten. Met al de levendigheid, die den stijl van DICKENS kenmerkt, worden hier de bijzonderheden verhaald van het vergaan van bovengenoemd schip op reis naar Californië, en van de gedenkwaardige redding der schipbreukelingen, die, na zevenentwintig dagen en even zoo vele nachten in twee booten op eene holle, onstuimige zee te hebben rondgezwalkt, eindelijk door een schip gezien en opgenomen werden. 't Zijn slechts ruim honderd bladzijden druks, waarin deze schipbreuk wordt beschreven en welke beschrijving nog door onderscheidene tusschenverhalen worden afgewisseld, die — gelijk ze in werkelijkheid gestrekt hebben om de jammeren en gevaren der in doodsgevaar verkeerenden voor eene poos te doen vergeten — aan den lezer eene aangename verpozing aanbieden bij het lezen van dit in vele opzigten gulden boekje. Wij wenschen den uitgever een ruim debiet toe, waartoe voorzeker het nette uiterlijke en de geringe prijs niet weinig zullen bijdragen.

(*Ingezonden.*)

Dankbetuiging aan de Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk,

een woord tot de Nederlandsche Hervormden.

De synode heeft eene leening geopend, of liever, ze vraagt, gedurende d'eerste vijf jaar geheel renteloos, een voorschot van *f* 2,000,000; bij aandeelen van *f* 1000, of *f* 500 of *f* 100. Waartoe? In vele gevestigde gemeenten, is of 't getal der predikanten, of hunne bezoldiging, geheel onvoldoende. Bij den aanwas en de verbreiding der bevolkingen over nieuw ontgonnen streken, in droogmakerijen en bedijkte landen moeten, jaar op jaar, nieuwe gemeenten gevestigd worden. Vooral, door gebrek aan een genoegzaam aantal leeraars en onderwijzers, is 't godsdienstig onderwijs van volk en jeugd onder ons, zeer beperkt, gebrekkig; 't is treurig gesteld. Dit wil de synode opbeuren, op eene veel ruimere schaal overbrengen, in verhouding tot de wezenlijke behoefte. Met één woord, de synode vraagt een renteloos voorschot van 't Christen-Nederland ten behoeve van haar *Christelijk onderwijs*, in zijn geheelen omvang.

In een terneêrgedrukt oogenblik, zeide een groot man der vorige eeuw: »geef mij eene verheffende gedachte, opdat ik mij verfrissche." 't Plan der synode is eene verheffende gedachte. Neen, eene geldleening, op zich zelve, heeft niets opbeurends: maar, dat eene instelling, een kerkgenootschap, aan zich zelve niet wanhoopt; dat het in eigen boezem steun en vastheid zoekt, dan het zijnen tijd heeft begrepen, dit is 't opbeurende, 't verfrisschende, 't welk in de genomen maatregel ligt opgesloten.

Naar eed en pligt, heeft 's lands regering het algemeen burger schoolwezen pogen te regelen.

Stemmen zijn opgegaan om Christelijk onderwijs, maar in verschillenden zin, door deze zoo, door een ander anders begrepen; en de gemoederen zijn verhit en van elkander vervreemd. Genootschappen en vereenigingen zijn verrezen, om Christenen van eene andere belijdenis tot hunne prosylieten te maken, ze in den schoot der kerk te brengen, of ze te evangeliseren. Is dit alles ook al aan te nemen als een ijver ter goeder trouw, zoowel van d'eene als van d'andere zijde; een ijver, dien men moet eerbiedigen, al kan men hem ook niet, dan voorwaardelijk, deelen: de spanning en vijandschap, die noodwendig deze tegenstrijdige rigtingen vergezellen, en onophoudelijk doen botsen, werpen een somber licht op onzen leeftijd. Helder steekt de poging der synode tegen dat donkere af. Zij vraagt geen geld om andersdenkenden tot de Hervormde kerk te doen overgaan; om strijd te voeren tegen wien ook buiten eigenen kring. Zij vraagt geld, om in eigenen boezem zich van den stelligen pligt te kwijten, die op haar rust, om in de godsdienstige behoeften van hen te voorzien, die aan hare kerkelijke zorg, in d'eerste plaats, zijn toevertrouwd; om ze niet prijs te geven aan verwildering en zedeloosheid, ondeugd en misdaad.

Vreedzame maar werkdadige christenzin kenmerkt alzoo de poging: een verstandig inzigt in onzen tijd evenzeer. Den staat *onder* de kerk te brengen, dat hebben de Nederlandsche Hervormden nooit gewild; maar dat neemt niet weg, dat er velen onder hen gevonden worden, die, bepaald voor hunne kerk, op den staat *steunen;* en meer van hem verwachten, dan hij, allen regt doende, kan of mag verleenen. Nog altijd moet bij velen dit of dat ministerie van de hun mingunstige schikkingen in dit opzigt de schuld dragen. Waartoe dwalingen aangekweekt? Geen ministerie VAN HALL of THORBECKE, SCHIMMELPENNINCK of SIMONS, kan de scheiding van kerk en staat doen ophouden; noch mag de strikte onzijdigheid verbreken van 't gouvernement, tusschen de verschillende gezindheden. Bij de grondwet van 1814, toen men tot zooveel, dat oud en verouderd was, wederkeerde, herstelde men de voormalige heerschende kerk niet; zelfs nam men, voor 't regerende huis, geen godsdienst aan van staat. Toen reeds beschouwde men de scheiding van kerk en staat als eene gedane zaak, die geenen keer meer nemen kon. Bijna eene halve eeuw is sedert verloopen: en deze scheiding, in bijna alle staten van 't beschaafde Europa, gaat langzaam door.

Te gelijk houden d'uitsluitend-heerschende godsdiensten meer en meer op; 't streng Katholijke Oostenrijk zelfs, gebukt onder zijn concordaat, geeft aan zijne Protestantsche onderdanen eene wettige kerkregeling; en 't Protestantsche

Engeland heeft de *testact*, die de Roomschen uit het Parlement hield, al voor lange jaren afgeschaft.

Eene feiten, dezen toestand te veranderen, zelfs indien hij voor de godsdiensten verderfelijk was, dit stond in geene menschelijke magt: maar, integendeel, d'ervarendsten van onzen tijd meent, door de kerkgenootschappen, maar 't getuigenis der geschiedenis, alléén heil in hare toenemende zelfstandigheid, onafhankelijk van de wisselingen van 't staatsbestuur en de staatkunde der kabinetten.

Wie dit al of niet begrepen hebbe, de maatregel door de synode genomen, toont dat zij den tijd verstaat; 't is eene groote schrede, die maatregel, zoo ze gelukt, tot de onafhankelijkheid der Nederlandsche Hervormde Kerk van alle staatswisselingen.

Zal ze gelukken, de poging; zal de leening vol komen? We mogen niet twijfelen. Belangstelling in de godsdienst was van alle tijden een kenmerk van ons volkskarakter. Hoe men ook over de mate van Christelijk onderwijs op de burgerschool denken mag: hier geldt het een *Christelijk onderwijs* voor die plaats en die gelegenheid, waarover geen verschil van gevoelen zijn *kan;* hier geldt het een belang te bevorderen en te verzekeren ook voor die tijden, als het tegenwoordig geslacht reeds zal zijn afgetreden. Van 't geen toch dat gij heden doen zult, hangt 't af, of zij, die na u zullen komen, uw vreedzamen godsdienstijver zullen zegenen, of 't vonnis der veroordeeling over uwe laauwheid vellen. Twee millioen is eene aanzienlijke som: maar, in vergelijking van die duizenden hier te lande, die ruim met middelen zijn gezegend, wat zijn dan tweeduizend aandeelen, ieder van duizend gulden, over de geheele bevolking? Maar de minder bemiddelde moet niet steunen, op 't geen de rijkere doen zal; zelf handelen is de pligt; dat is d'eenig ware belangstelling. Die *f* 1000 te veel drukt, er zijn ook aandeelen van *f* 500; voor nog minder bemiddelden van *f* 100. En op de gifte der arme weduwe rustte bijzondere zegen: waarom zouden ook zij, die geen *f* 100 kunnen voorschieten, zich niet kunnen vereenigen met anderen en, door die vereeniging van tien, van twintig met elkander, *f* 100 bijeen brengen? Mislukt de maatregel, dan zal gebrek aan genoegzame bekendheid met het doel, of een verkeerd inzigt, de schuld wezen; niet minder de neiging, om, vertrouwend op 't geen anderen zullen doen, [illegible] werkeloos in den schoot te leggen. Dit zijn de vijanden die te vreezen en te bestrijden zijn. Anders mag men even zoo min aan een goeden uitslag wanhopen, als dat men de waarde van de poging der synode van d' uitkomst afhankelijk mag stellen. Zij, die uitkomst, blijft voor rekening der Hervormden. Onafhankelijk van haar, heeft de synode dank verdiend bij tijdgenoot en nageslacht. N.

N.S. Eene breedvoerige en belangrijke *circulaire* van de algemeene synodale commissie en berigt en voorwaarden van inteekening zijn overal bij de kerkraden voorhanden.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 26 Maart.

NEDERLAND Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.		$63\frac{1}{16}$.
Dito Dito	» 3	»	$76\frac{1}{4}$.
Dito Dito	» 4	»	$95\frac{7}{8}$.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	$75\frac{1}{16}$.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$	»	$39\frac{3}{16}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	$86\frac{1}{8}$.
Dito Nation. Metall	» 5	»	$77\frac{7}{8}$.
SPANJE Onbep. St.	» $1\frac{1}{4}$	»	$24\frac{7}{8}$.
Dito Binnenl	» 3	»	$38\frac{3}{8}$.
PORTUGAL	» 3	»	45.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	$103\frac{3}{4}$.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	$102\frac{1}{2}$.
Dito bij *Hope*	» 4	»	$84\frac{1}{4}$.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	84.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	$94\frac{1}{4}$.
Dito 6de serie	» 5	»	96.

LONDEN, 26 *Maart.* Consols $93\frac{5}{8}$.

PARIJS, 26 *Maart.* Fransche 3 pCt. 70.85.

WEENEN, 25 *Maart.* Metalliek 5 pCt. *f* $83\frac{3}{8}$. Nat. Leening *f* $84\frac{1}{16}$. Wissel op Londen *f* 10.09. Zilver *f* $4\frac{1}{4}$.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 22 Maart, *Mulder* Maria Louisa, Warkworth; — 23 *Nepperus* Jezelina, Lissabon; *Deterding* Eliza Henriëtte, Padang; *Scherpbier* Argo, Smirna; *Bos* Eendragt, Schiedam.

VLIE 19 Maart, *Koster* Vr. Catharina, Hamburg.

KONSTANTINOPEL 13 Maart, *Raake* Fiducia, Amsterdam; *Bakker* Zeebloem, Hamburg.

LONDEN 20 Maart, *Eisinga* Catharina Charlotta, Harlingen; *Gouda* Egmond aan Zee, Nieuwe Diep; *Plokker* Anna, Dordrecht; *Spelde* Twee Gebroeders, Emden; *Dijkstra* Geertina Harmina, *Meijer* Geertina, *Pluktje* Hermanna Hendrika en *Waterborg* Karsina, Groningen; *Kempema* Sippe Visser, Workum.

Bij DEAL 20 Maart, *Wilhelmie* Jacoba Helena, n. Bat. en *Leeflang* Stella Maris, n. Newyork, beide v. Rott.; *Wolkammer* Alberdina, v. Hamburg n. Bayonne.

Bij DOUVRES 19 Maart, *Stenger* Gesina Margaretha, v. Amsterdam n. Nantes.

Bij WIGHT 19 Maart, *Retgers* Barend Willem, v. Amst. n. Bat.

Bij GOUDSTAART .. Maart, *Klint* Wilhelmina, v. Amst. n. Sur.

Bij DARTMOUTH 19 Maart, *de Jong* Zuiderzee, v. Havana n. Amst.

PLYMOUTH 20 Maart, *Walker* Archipelago, v. Amst. n. Konst.

NORTH SHIELDS 19 Maart, *Munneke* Baudina en *van der Wall* Helena, Harlingen; *Meijer* Margaretha, Zwolle; — 20 *Slinger* Gesina, Amst.; *Ochtman* Stad Zierikzee, Zierikzee; *Wortel* Gebina, Delfzijl.

SUNDERLAND 20 Maart, *Legger* Courier, *Jansen* Antonia Francina en *Kuper* Gesina, Amst.

HULL 19 Maart, *Kwint* Jantina en *Holstein* Vriendschap, Harl.; *Giezen* 2 Gezusters, Zwolle; — 20 *de Jonge* de Jonge Douwe, Lemmer.

HARWICH 20 Maart, *Hoekstra* Anna van de Zoltkamp, *Bakker* Renna, *Kramer* Annetta Cathalina en *Bol* Vrouw Martha, Groningen.

TONNINGEN 18 Maart, *van der Meulen* Nooit Gedacht, v. Bremen n. Rostock; — 19 *Koning* Haven, v. Antwerpen n. Lubeck.

Vertrokken.

AMSTERDAM 23 Maart, *Mooi* Welvaart en *van der Linden* Louisa Kroonprinses van Zweden, Batavia; *Tjakkes* Curaçao, Curaçao; *Potjewijd* Alida Elisabeth, Liverpool; *Hendriks* Sophie, Newcastle; *Klasen* Elisabeth en *Schoe* Amicitia, avontuur; *Niggebrugge* Stad Enschedé, Aberdeen; — 24 *Kuipers* Alida Schuringa, Dantzig; *Mester* Philippus Cornelius, avontuur.

TEXEL 23 Maart, *Kwint* Hendrika Gesina, Londen; *Brandt* Epaminondas, Newcastle.

VLIE 19 Maart, *Bossinga* Ceres, Dantzig; *de Groot* 3 Gezusters, *de Jong* Hendrika, *Visser* Fredrik Hendrik en *Velthuizen* Helena, Noorw.

MAASSLUIS 23 Maart, *Alberts* Gesina Jantina, Dantzig; *Klasen* Magrietha, Bergen.

KONSTANTINOPEL 10 Maart, *van Os* Libra, Marseille.

MALTA 16 Maart, *Brouwer* Bernardina, Dordrecht, na volbragte reparatie.

MARSEILLE 16 Maart, *van de Veer* Mercurius, Torravecchia.

HAMBURG 23 Maart, *Visser* Zaanstroom, Harburg.

CUXHAVEN 23 Maart, *Panjer* Heilina en *Veeling* Hermanna, Requejada.

TONNINGEN 19 Maart, *Pik* Maria Aurelia, Londen; — 20 *Topzant* Martha, Frederikstad.

In lading.

LIVERPOOL 20 Maart, *Bouwmeester* Loopuit, Rio de Janeiro.

Zeilklaar.

NEWCASTLE 20 Maart, *Gnodde* Verwachting, Amsterdam; *de Boer* Boreas, Harlingen; *de Boer* Twee Gebroeders, Kampen.

OOSTMAHORN, 25 Maart. Ter reede gearriveerd den 24sten, *Schoon* Twee Gezusters en *Strenge* Catharina, v. Hanover n. Makkum.

Vertrokken den 23sten, *Rasker* Geertruida en *Pluktje* Tetsia, n. Londen; *Zomer* Roelina Oostra, *Drewes* Tjakkien en *van Sluis* de Onderneming, Harwich; *Veldkamp* Anna, *Kuipers* Anna Tedora, *Kramer* Agatha Jacobina en *van Dalen* Pieterdina, n. Lond.; *Bernardus* Agatha Henderika, n. Bayonne; alle 10 v. Gron.; — 25 *Bekkering* Onderneming, v. Zwolle n. Koppenhage; *v. d. Vies* de Hoop, v. Kampen n. Sleeswijk.

Zeilklaar: *Wortel* Albeldina, n. Harwich; *Pott* Corn. Berendina, op avont.; *Sprik* Gritina Hillegina, n. Lond.; alle 3 v. Gron.; *Rienks* Nicolaas Theodorus, v. Dockum n. Noorw.

ZOUTKAMP, 25 Maart. Zeilklaar: *Waterborg* Fokkina, Londen.

LONDEN, 23 Maart. De Nederlandsche bark Zes Gezusters, is bij Sunderland gestrand en vervolgens verbrijzeld. (De Nederlandsche bark Zes Gezusters, kapit. *J. R. Boer*, is den 19 Maart uit Helvoet naar Newcastle vertrokken.)

NORTH SHIELDS, 20 Maart. Het schip Vier Gebroeders, kapit. *R. C. Rossenbeek*, van Termunterzijl, heeft op de baar eene stortzee over gehad, waardoor de kajuit vol water is geloopen.

Gepraaid den 9 Jan., op 9° Z.Br., 33° W.L., *Bouten* Kosmopoliet, v. Dordrecht n. Batavia. — Den 12 Jan., op 34° 30′ Z.Br., 27° O.L., *Annokkee* Scheveningen, v. Banjoew. n. Amst. — Den 21 Jan., op 1° N.Br., 21° W.L., *Esink* Derkina Titia, v. Amst. n. Bat. — Den 23 Jan., op 5° Z.Br., 28° W.L., *van Aalburg* Hendrika, v. Rott. n. Bengalen. — Den 5 Maart, op 34° N.Br., 45° W.L., *van Wijngaarden* Rembrandt van Rhijn, v. Tjilatjap n. Amst.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sund gepasseerd zijn.

20 Maart. *Scholtens*, Baron v. Hall, v. Stettin n. Montrose, m. hout.
Rennenberg, Herman en Eduard, v. Windau n. de Maas.
Valk, Alida, v. Stettin n. Rott., m. rogge.

De wind den 20 Maart Z.O. Z., Z.O.; den 21sten O.Z.O.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

HELVOET 24 Maart, *Jonker* Johanna Christ., Heiligenh.; *de Zeeuw* Thetis, Bergen.

BRIELLE 24 Maart, *Goudswaard* Maria Elisab., Newc.; *Glim* Willemtina en *Vallemstra* Alida, Koningsb.

LONDEN 23 Maart, *v. d. Star* Maria, Stettin.

Bij WIGHT 20 Maart, *Stuit* Geerdina, Bordeaux.

Bij DUNGENESS 20 Maart, *Post* Ettje Berg, Amst.

KONSTANTINOPEL 12 Maart, *Meedendorp* Johanna, Cardiff.

ST. THOMAS 1 Maart, *de Winter* Catharina, Cardiff.

LAGUAYRA 1 Febr., *van Wijk* Marytje Honig, St. Thomas.

Vertrokken.

HELVOET 24 Maart, *Lösschen* Isaäk da Costa, Soerab.

BRIELLE 24 Maaat, *Lindeboom* Maria Theresia, Cardiff; *Kuiper* Grietje Koens en *de Boer* Catharina, avont.

MAASSLUIS 24 Maart, *Voogd* Johannes en *Blouw* Annegiena, Newc; *Duin* Jant. Frouw., Engel.; *Scherpbier* Jeltina, Windau; *Coerkamp* Eersteling, *Schuring* Egberd. Anna en *Kamminga* Eendragt, avont.

CARDIFF 20 Maart, *Jonker* Zwanette, Hamb.

SURINAME 24 Febr., *Wijgers* Amicitia, Amst.

Zeilklaar.

VENETIE 17 Maart, *Ruhaak* Zeven Sterren, Gibraltar.

NORTH SHIELDS, 21 Maart. Aan boord van het schip Johanna Alida, kapit. *Visman*, van Amst. heden alhier aangekomen, is eene partij sigaren gevonden en dien ten gevolge het schip in beslag en de timmerman en de bootsman in arrest genomen.

232ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Eerste Klasse.

2de Lijst: No. 15099 *f* 1500; no. 6711 *f* 1000; nos. 172, 4026, 17961 en 19173 ieder *f* 400; nos. 3574, 3982, 8502 en 12686 ieder *f* 100. — 3de *Lijst.* No. 7653 *f* 20,000; no. 1068 *f* 2000; no. 1366 en 14390 beide *f* 1000; no. 9653 *f* 400; no. 1039 en 17948 beide *f* 200; no. 7043, 8210, 9726, 11595, 14282, 19187 en 19846 ieder *f* 100.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 20sten tot en met den 26sten Maart 1857 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 7 dochters; gehuwd 1 paar; overleden 10 ouden en 8 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 24 *Maart.* Tarwe: 160, 161 ℔ Hoogl. Kleefsche *f* 370; 163 ℔ dito dito *f* 380; 158, 159, 160 ℔ bovenl. Ris *f* 335, *f* 340, *f* 342. Rogge, 145 ℔ Archangel *f* 245.

AMSTERDAM, 25 *Maart.* Tarwe bij kleinigheden onveranderd: 127 ℔ n. witb. Pools *f* 403; 126 ℔ jar. b. dito *f* 360; 126 ℔ ger. dito *f* 315; 154 ℔ n. Bovenl. *f* 335; 114 ℔ n. Fries. *f* 230. — Archangel Rogge hooger gehouden, andere soorten als voren verkocht: 119 ℔ Petersb. *f* 223; 122 ℔ n. Pommer *f* 224; 120 ℔ n. Inl. *f* 214; 143 ℔ dito *f* 212; 116 ℔ Turksche *f* 175 bij partij. — Gerst goed prijshoudend, en bij partij ter verzending verkocht: 101 ℔ Old. Winter *f* 187 a *f* 188; 105, 108 ℔ Knobbe *f* 198 a *f* 206; 100 ℔ Vries. Zomer *f* 180.

Koolzaad op het najaar ½ p. vl. lager: op 9 vat in Sept., Oct. en Nov. 78 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 104, 105 ℔ Arch. *f* 375. — Raapolie dadelijk en op levering van den 1sten Mei niet williger, op het najaar met weinig handel flaauw: op 6/w. *f* 53,50; vlieg. *f* 52; Mei *f* 50,50 a *f* 50,25; Sept. *f* 46,50 a *f* 46,25; Oct. *f* 46,25 a *f* 46; Nov. en Dec. *f* 46. — Lijnolie dadelijk en op levering lager afgegeven: op 6/w. *f* 43,75; vlieg. *f* 42,50 a *f* 42,25; April *f* 42 a *f* 41,75; Mei *f* 42,25 a *f* 42; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 42,25. — Hennepolie op 6/w. *f* 49,75; vlieg. *f* 48,50.

LONDEN, 23 *Maart.* Van inl. Tarwe was heden een matige voorraad ter markt; puike droogé partijen vonden koopers tot nagenoeg 1 sh. beneden de prijzen van laatsleden Maandag, doch vochtige kwal. konden zelfs niet tot veel lager afgezet worden. De omzet in vreemde bleef beperkt tot de notering der vorige week. Gerst ging tot 1 sh. lager gereedelijk van de hand. Boonen en Erwten waren onveranderd. Haver 6 p. a 1 sh. beter koop.

VEEMARKTEN.

LONDEN, 23 *Maart.* De aanvoeren van horenvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopené week waren zeer gering. Bij het tolkantoor zijn aangegeven: 451 ossen, 324 kalveren, 919 schapen en 6 varkens. De voorraad van vee ter markt van heden was over het algemeen matig, en daar de vraag nog al levendig was, herstelde de markt zich ten volle van de daling, die zij j.l. Vrijdag had ondergaan.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 25 *Maart.*

Nederl. Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{3}{4}$; Dito Dito 3 pCt. $76\frac{1}{4}$; Dito Dito 4 pCt. $95\frac{7}{8}$. — BELGIË, bij *Rothschild*, $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{1}{4}$. — SPANJE, Onbep. Stukken $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{7}{8}$; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. $38\frac{5}{16}$; Dito Buitenl. 85 £ 3 pCt. $42\frac{1}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 45; Dito 1856 3 pCt. 44. — RUSLAND, bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. $103\frac{3}{4}$; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. $96\frac{3}{16}$. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 76; Dito Dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $39\frac{1}{4}$; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. $86\frac{1}{4}$; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. $77\frac{13}{16}$. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt. $21\frac{5}{8}$.

ADVERTENTIEN.

VOCAAL EN INSTRUMENTAAL

CONCERT,

TE GEVEN DOOR DE HEEREN

MONTIGNY,

Solo-Violoncellist van Z. K. H. den Hertog van Saxen-Coburg-Gotha,

EN

WIBIER,

1ste Tenorist van de Koninklijke Muzijk-Academie te Brussel,

op heden Vrijdag den 27sten Maart,

des avonds te 7 uur,

in de Groote Concertzaal der *Harmonie*.

Entrée *f* 1—49. H.H. Militairen en Studenten 99 Cents.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Bevallen van eén wélgeschapen *MEISJE* J. HOEN, geb. MULDER.

HOOGEZAND, 20 Maart 1857.

*** Bevallen van een' wélgeschapen ZOON JETSKALINA WILKENS, geliefde Echtgenoot van

D. E. EVERTS.

VEENDAM, 24 Maart 1857.

*** NIEUWOLDA, 24 Maart 1857. Heden beviel van een *MEISJE* C. REISEGER—VELDMAN.

*** GRONINGEN, 21 Maart 1857. Heden overleed, in den hoogen ouderdom van ruim 88 jaren, onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Mejufvrouw A. M. C. BRILL, Wedw. den Heer TH. DE JONGH.

Mr. E. T. DE JONGH.
Uit aller naam.

Eenige kennisgeving.

*** GRONINGEN, 22 Maart 1857. Heden overleed onze waarde Broeder en Behuwdbroeder, de Heer HINDERIKUS MULDER, in den ouderdom van 55 jaren en 11 dagen.

W. T. MULDER.
Uit aller naam.

*** Heden morgen ontvingen wij uit *Napels* het treurig berigt van den Kapitein D. D. DE JONGE, voerende het Schip *Annechiena*, dat onze oudste Zoon CARL JULIUS GEORG VINK, onder het Eiland *Sardinië*, door eene zware Stortzee over Boord is geslagen en de dood in de golven heeft gevonden, diep betreurd door zijne Betrekkingen en door allen, die hem gekend hebben.

GRONINGEN, 24 Maart 1857.

B. TEN HAVE,
H. TEN HAVE,
geb. WEINHOLTZ.

Eenige kennisgeving.

*** Bij **P. HUISINGH**, te *Winschoten*, verschijnt heden, en is algemeen aan den Boekhandel verzonden:

De 2de Druk van

***H. E. GRAVEMEIJER*, GODDELIJK GELEIDE.** Tekst Exodus 33: 15. **Intrée-preek**, gehouden te *Midwolda ('t Oldambt)*, den 22sten Februarij 1857. Prijs 20 Cents.

Ook zijn bij hem nog weinige Exempl. voorhanden van: ***H. E. GRAVEMEIJER*, JEZUS GELIJKENIS van het Onkruid des Akkers**, voorgesteld in **vier Predikatiën**. Prijs 40 Cts.

*** Door den Boekhandelaar **J. J. HANSMA**, te *Dockum*, is uitgegeven:

De Tweede Druk van

***H. E. GRAVEMEIJERS* JEZUS CHRISTUS ONVERANDERLIJK**, Hebr. XIII: 8. **Troostwoord en Afscheidswensch** aan ***Hussum* e. a.**

Prijs 25 Cts.

*** Door **C. ZWAARDEMAKER**, te *Haarlem*, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

HET VERGAAN

VAN DE

Golden Mary

door ***CHARLES DICKENS*.**

Prijs 75 cts.

BOEK-

EN BEHANGSELPAPIERHANDEL, ENZ.

S. JOUSTRA, Boekverkooper, enz., te ***Hoogezand***, beveelt bij voortduring zijn **BEHANGSELPAPIERHANDEL** voor het aanstaande Saisoen bij zijne geëerde Plaatsen Gewestgenooten aan; terwijl hij, ter voorkoming van verkeerde gevolgtrekkingen, en, voor zooverre noodig, tevens door dezen aan zijne Begunstigers berigt, dat hij zijne AFFAIRE op denzelfden voet blijft continueren, en zich dus in alle opzigten bestens houdt aanbevolen.

*** Bij de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA** is van de pers gekomen:

VROUWENLEVEN;

BEELDEN, GROEPEN EN TEEKENINGEN,

OTTILIE WILDERMUTH

NAGESCHETST

DOOR

J. J. A. GOEVERNEUR.

Met Vignet. **Prijs *f* 3.50**; gebonden in blaauw Linnen band met vergulde Stempels ***f* 3,90.**

Nederlandsch-Hannoversche

SPOORWEG - MAATSCHAPPIJ.

De ondergeteekenden adverteren bij deze, dat ten hunnen KANTORE, aan de Noorderhaven te *Groningen*, de **INSCHRIJVING geopend** is tot **deelneming** in het **KAPITAAL** tot het oprigten der bovengenoemde MAATSCHAPPIJ, en dat de PROSPECTUSSEN bij hen verkrijgbaar zijn. De uiterlijke termijn van inschrijving te *Amsterdam* bepaald zijnde op den 6den April eerstkomende, zoo moeten de BILJETTEN van INSCHRIJVING bij de ondergeteekenden ingeleverd worden **uiterlijk** op **den 4den April** aanstaande.

GRONINGEN, 26 Maart 1857.

DE MONCHY & Co.

Aanbesteding.

De COMMISSIE uit den KERKERAAD der DOOPSGEZINDE GEMEENTE te *Harlingen*, belast met de daarstelling van een nieuw Kerkgebouw, zal op WOENSDAG den 8sten April e.k., 's middags te 12 uur, in het openbaar, onder nadere goedkeuring, aanbestedeu, in het *Heeren Logement* bij D. MINNEMA aldaar, bij enkele inschrijving:

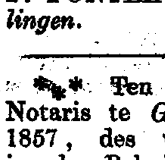
Het **amoveren** van het **OUDE**- en het **stichten** van een **NIEUW KERKGEBOUW**, met **bijlevering** van **MATERIALEN.**

Het Bestek is op *franko* aanvrage, tegen betaling van *f* 1,00, te bekomen bij den Boekhandelaar J. F. V. BEHRNS en zal ter lezing liggen: te *Harlingen*, in *het Heeren Logement* en in *de Korenbeurs;* te *Leeuwarden*, bij C. WITTEVEEN; te *Sneek*, in *de Wijnberg;* te *Dokkum*, in *de Posthoorn;* te *Heerenveen*, bij JORISSEN; te *Groningen*, bij de Wed. BONTEKOE; te *Amsterdam*, in *het Vosje* en *de Nieuwe Stads Herberg;* te *Haarlem*, in *de Kroon;* te *Sliedrecht*, in *het Regthuis;* te *Hardinxveld*, in *de drie Snoeken;* aan het *Nieuwe Diep*, bij IHNEN, en te *Zwolle*, bij SCHEUER.

De aanwijzing zal geschieden op MAANDAG den 6den en DINGSDAG den 7den April, telkens 's morgens te 10 uur, door de Heeren Architecten J. en J. POSTHUMA, bij wie inmiddels nadere inlichtingen te bekomen zijn, terwijl de Teekeningen ter inzage liggen tegen den 1sten April, in de CONSISTORIEKAMER van het Kerkgebouw.

De Inschrijvings-biljetten moeten op den 7den April, vóór 's avonds 10 uur, op zegel geschreven en gesloten, *franko* worden ingeleverd bij het Lid der Commissie, den Heer F. FONTEIN, DK. PIETERSZN., aan de Voorstraat te *Harlingen.*

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, op MAANDAG den 30sten Maart 1857, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, vóór en in de Behuizing door wijlen Mevrouw de Douairière den H. W. Geb. Heer W. J. QUINTUS bewoond geweest, te *Groningen*, in de Oude Ebbingestraat, Westzijde, publiek worden verkocht:

Eene **zeer aanzienlijke INBOEDEL**, bestaande uit **wel geconserveerde fraaije gebeeldhouwde** en **andere MAHONIE-, EIKEN-** en **VREEMDHOUTEN MEUBELEN**, als: CANAPÉ'S, SECRETAIRE, COMMODES, KABINETTEN, SPIEGEL-, SPEEL- en ANDERE TAFELS, STOELEN met verschillende Zittingen, een fraai **KAMERGARNITUUR** van 2 CANAPÉ'S en 20 STOELEN met fijne roode Trijpen Zittingen en Ruggen, LEDEKANTEN, KLEER- en BOEKENKASTEN, LINNENPERS, MANGEL, onderscheidene soorten van SPIEGELS, SCHILDERIJEN, waaronder in **Olieverf**, 2 fraaije VERGULDEN KAMERKROONEN, 3 DITO PENDULES en KANDELABRES, LAMPEN, KAGCHELS, ZIJDEN-, DAMASTEN- en andere STATIE- en GLASGORDIJNEN, uitmuntende VLOERKLEEDEN, CARPETTEN, LOOPERS, best BEDDEGOED, ENZ.; PORSELEIN, KRISTAL, GLAS- en AARDEWERK, waaronder een **TAFELSERVIES** met BLAAUWE RANDEN; voorts KOPER-, TIN-, IJZER-, BLIK-, AARDE- en VAATWERK; benevens een partijtje **fijne** en **ordinaire WIJNEN** en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

Te bezien op ZATURDAG bevorens, van 10—4 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, te bekomen tegen betaling van **10 Cents**, ten voordeele van de **algemeene Armen** der Gemeente *Groningen*, ten Kantore van

Mr. C. DE RANITZ, *Nots.*

Woensdag den 1sten April 1857,

des voormiddags precies te 11 uur, zullen, bij de Behuizing van JAN WESSELS, buiten de Steentilpoort, op drie maanden Krediet publiek worden verkocht: Pl. m. 10,000 Ned. ponden best KLEEHOOI.

Mr. J. J. DE SITTER, *Notaris.*

BOELDAG.

Op WOENSDAG den 8sten April 1857, des voormiddags te 9 uur te beginnen, zullen, aan de Boerenplaats en ten verzoeke van de Wedw. DERK VAN DER VEEN, aan den *Hoornschendijk*, onder *Haren*,

publiek worden verkocht: 16 stuks HORENVEE, 3 SCHAPEN, 1 VARKEN, 1 BOERENWAGEN, eene partij HOOI en MEST, BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN; voorts HUISMEUBELEN, ENZ.

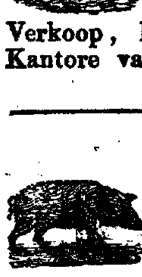
Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

Verkoophuis in de Oosterstraat.

DONDERDAG den 2den April 1857, des morgens te tien uur en vervolgens, zullen, in opgemeld VERKOOPHUIS, in het openbaar worden verkocht: verschillende **MAHONIE- en EIKENHOUTEN MEUBELEN**, bestaande in 2 briljante MAHONIEHOUTEN LEDEKANTEN, 5 DITO COMMODES, 5 DITO KANAPE'S, DITO SECRETAIRE en CHIFFONIÈRE, ingelegde PALISANDER- en MAHONIEHOUTEN TAFELTJES, fraaije TOILETSPIEGELS, EIKENHOUTEN KABINETTEN, SECRETAIRE, CHIFFONIÈRE, 12 MAH. STOELEN met ZITTINGEN en 2 DITO FAUTEUILS, 12 DITO STOELEN met GEVLOCHTEN ZITTINGEN. — Voorts PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, MANS- en VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN, waaronder echte KANTEN, GOUD en ZILVER, waaronder een GOUDEN CILINDER-HORLOGIE, BEDDEGOED, een uitmuntende CIRCULEERKAGCHEL, en hetgeen meer te bezien zal zijn daags vóór den Verkoop des morgens van 10—12 en des namiddags van 2—5 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** Mr. **A. MUNTINGHE CLEVERINGA**, Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke van den Heer J. T. HOUTMAN, op DINGSDAG den 31sten Maart 1857, des namiddags te vijf uur, ten Huize van P. T. WIERSUM, bij *Appingedam*, op **zeer aannemelijke voorwaarden**, publiek verkoopen:

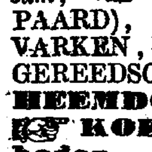
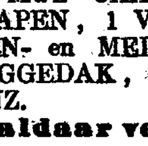

Het **NEDERLANDSCH KOFSCHIP**, genaamd ***BERENDINA***, groot 125 Tonnen, thans liggende bij de Werf van den Heer H. VAN DER WERF, te *Appingedam*, alwaar hetzelve drie dagen voor en op den dag van Verkoop kan worden bezigtigd.

De INVENTARIS der OPGOEDEREN en TOEBEHOOREN, alsmede de VOORWAARDEN van Verkoop, liggen ter lezing ten Huize van Verkoop en ten Kantore van

Mr. A. MUNTINGHE CLEVERINGA.

BOELDAG,

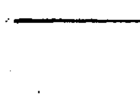
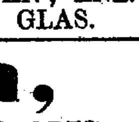
op DINGSDAG den 31sten Maart 1857, precies te 1 uur, ten verzoeke en aan de Boerenplaats van THOMAS SIJTSEMA, te *Loppersum*, van 6 PAARDEN (waaronder een Mak CHAISPAARD), 18 stuks HORENVEE, 12 SCHAPEN, 1 VET VARKEN, KAPWAGEN, BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, eene partij best ROGGEDAK, een **HEEMDOGGE**, eenige MOBILIA, ENZ.

☞ **KOEKHAKKEN, enz. wordt aldaar verboden.**

J. H. GLAS.

BOELDAG,

op WOENSDAG den 1sten April 1857, te 1 uur, ten verzoeke en aan de Boerenplaats van de Weduwe JAN WILLEMS KUIPERS, te *Wittewierum*, van:

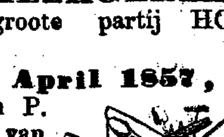

5 beste PAARDEN (waaronder een mak CHAISPAARD en eene VOOLDE MERRIE), 18 stuks HORENVEE, 20 SCHAPEN, eene partij STROO, CHAIS, BOERENGEREEDSCHAPPEN, ENZ.

J. H. GLAS.

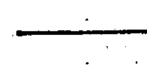
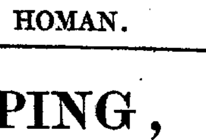
Boeldagen,

op Woensdag den 1sten April 1857,

om de veelheid der Perceelen te 12 uur te beginnen, ten Huize van K. P. FERENGA, onder *Noordhorn*, van 7 PAARDEN, 28 stuks RUNDVEE, 25 SCHAPEN; voorts CHAIS, WAGENS, PLOEGEN, EGGEN, DORSCHBLOK en verdere **BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN**, benevens eene groote partij HOOI en STROO.

Op Donderdag den 9den April 1857,

te 2 uur, ten Huize van P. J. DE BOER, te *Oostum*, van 1 PAARD, 9 stuks RUNDVEE, 5 SCHAPEN, CHAIS, DORSCHBLOK, WAGENS, PLOEGEN, EGGEN en verdere **BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN.**

J. HOMAN.

GROOTE

HOUTVERKOOPING,

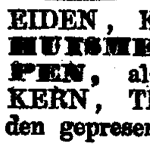

op **DONDERDAG, VRIJDAG** en **ZATURDAG** den **2den, 3den** en **4den April 1857**, telkens 's voormiddags *precies te* 10 *uur*, op *Klinckema*, te *Zuidhorn*, van **393 zware EIKEN-, 58 BEUKEN-, 100 ESSCHEN-** en **32 IJPEREN BOOMSTAMMEN**, van **1000** mooije **JUFFERDENNEN, 10,000 TAKKEBOSSEN** en van eene **aanzienlijke hoeveelheid** STOELDRAAIJERS-, BOEREN- en KAPHOUT; en eindelijk 7 mooije **ESCHDOORNSTAMMEN**, voor SCHRIJNWERKERS, benevens een aantal **ESSCHEN BLOKKEN** voor VLEESCHHOUWERS, waaronder van **twee Voet kant**, als ook de **INRIJHEKKEN**; alles gekapt en tot dadelijke vervoer gereed.

Het **zware Hout** zal op de beide eerste dagen worden verkocht.

J. HOMAN.

BOELDAG.

De Deurwaarder **JUURSEMA** gedenkt, ten verzoeke van de Wedw. en Erven HESDER PEBES VAN DER MOLEN, te *Lettelbert*, aan hunne Boerenplaats aldaar, op DONDERDAG en VRIJDAG, den 16den en 17den April 1857, telkens des morgens te 10 uur, op gewone Boelgoeds-Conditiën, te verkoopen:

32 stuks best HORENVEE, 6 PAARDEN, 10 SCHAPEN, 1 MOT met BIGGEN, 3 WAGENS, 1 CHAIS, PLOEGEN, EIDEN, KAREN, eene partij HOOI en STROO, voorts **HUISMEUBELEN** en **MELKGEREEDSCHAPPEN**, als: KABINET, KLOK, STOELEN, TAFELS, KERN, TIJNEN, MOLLEN en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

Tevens zal op den eersten dag worden VERHUURD, voor één Saizoen, om te Weiden, min of meer **25** Bunders **LAND**, gelegen te *Lettelbert*.

H. M. JUURSEMA.

DE GEWONE JAARLIJKSCHE

VERHURING

van de **BOEREN-BEHUIZING** met ongeveer 42 Bunders **LAND**, gelegen te *Westerzand*, in Perceelen, van den Heer C. RÖMELINGH, zal plaats hebben op ZATURDAG den 4den April 1857, 's namiddags te 4 uur, ten Huize van den Kastelein J. K. OLTHOFF, te *Sandumertil*.

De Notaris:
Mr. D. ROESSINGH.

OPENBARE VERKOOPING

in het Logement van R. DE VROOME, te *Dieverbrug*, Gemeente *Diever*, op WOENSDAGEN den 22sten en 29sten April 1857, des morgens te elf uur, bij Inzate en Toeslag, van bijna **400** Bunders **WOESTE GRONDEN** (waarvan bereids circa 30 Bunders met verschillend **Plantsoen** zijn **bepoot**), gelegen in de Gemeente *Diever*, en waaromtrent nadere inlichtingen op franko aanvrage zijn te bekomen bij den Heer W. N. BOLT, te *Dieverbrug* voormeld, en ten KANTORE van Mr. W. O. SERVATIUS, Notaris te *Dwingelo*. Bedoelde gronden zijn inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP.**

Bij toeval TE HUUR:

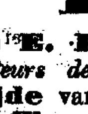
Eene roijale en net betimmerde **BOVENBEHUIZING**, aan de Onbeplante Ossemarkt, bewoond door den H.Ed.Gestr. Heer Generaal-Majoor DE MOULIN. Te bevragen bij den Eigenaar B. G. RINSMA, *Apotheker*.

TE HUUR:

Eene **BEHANGENE KAMER** met **KEUKEN**, buiten de Steentilpoort.

K. MAATHUIS.

Er wordt eene Burgerwoning

te **HUUR gevraagd**, te aanvaarden om Mei, in of nabij *Groningen* gelegen. Adres aan J. HOPKES, bij de Draaibrug.

Het Kantoor

van **E. DE BOER** en **ZONEN**, *Gekwalificeerde Kollecteurs der Staatsloterij*, is **verplaatst** naar de **Zuidzijde** van de **VISCHMARKT**, het **tweede Huis** ten Westen van de **Haddingestraat.**

HEEREN

KLEEDINGMAGAZIJNEN TE ROTTERDAM EN GRONINGEN,

van J. B. MEDDENS,

zijn ontvangen, uit de 1ste Fabrijken: Lakens en Stoffen vóor Kleedjassen, Rokken, Paletots, Pantalons en Vesten, groote voorraad van gemaakte Goederen, tot zeer lage prijzen.

(De nieuwe Modellen van Heeren Hoeden zijn ontvangen.)

De ondergeteekende beveelt zich ten vriendelijkste aan in het **DAMES HOEDENMAKEN.**

H. VEENHUIS,
ten Huize van de Wedw. REIJENGA, Oosterstraat.

Arnhem, *Rijnstraat.* **Amsterdam,** *Warmoesstraat.*

JE MAINTIENDRAI

Wedw. L. J. PRINS,

Hofleverancierssche van Z. M. den Koning, geeft bij dezen kennis aan hare Begunstigers, dat haar **REIZIGER** van af **den 27sten tot den 31sten Maart** te spreken of te ontbieden is in het **Hotel den Doelen.** Hij is voorzien van de nieuwste stalen **TAPIJTEN, MEUBELSTOFFEN, TAFELKLEEDEN, FOIJERS, SCREENS, KOKOSNOOT-TAPIJTEN, LOOPERS** en **MATTEN**, ENZ., ENZ., ENZ.

WEDER IETS ANDERS OP DEN CAROLIEWEG!

L. H. POLAK maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat hij direct uit *Engeland* ontvangen heeft, eene **groote partij GEKLEURDE LAPPEN** bij het **Pond**, alsmede andere **moderne GOEDEREN.** Ook is hij voorzien in **GARNEERSELS** voor **DAMESKLEEDEREN**, als: ZWARTE ZIJDEN FLUWEELBAND, MOIRÉ ANTIQUE, KNOOPJES, FRANJES, ENZ., tot **zeer lage prijzen.**

Voor Dekkers en Landbouwers.

Bij **T. H. ELZINGA**, Winkelier te *Zwaagwesteinde* (Provincie *Friesland*), is te bekomen: beste **FRIESCHE DEK-ROOP**, zeer geschikt tot het **dekken** met **Riet**, en, zoo als de ondervinding zal leeren, voordeeliger dan de mindere soorten; per Bos van 100 Roopen, ieder lang 6 Ned. Ellen, *f* 1,50; welke soort alleen op **Bestelling** is te bekomen. Wordt alle DINGSDAGEN *franko* te *Groningen* geleverd in de verlangde Schuiten. MONSTERS worden op aanvraag gezonden, en bij eenigzins belangrijke Bestellingen verzocht, 14 dagen vooruit de orders te ontvangen.

De ondergeteekende, te *Zuidhorn*, verlangt tegen den 1sten Mei e.k. eenen **ONDERMEESTER** van den **2den** of **3den Rang**, welke niet onervaren is in het **ORGELSPEL.**

Het salaris is **kost, inwoning** en ten minste ***f* 100—00.**

J. SWARTWOLT.

Op billijke Voorwaarden kan bij een PREDIKANT in een schoon en welgelegen Dorp van *Friesland* een **JONGEN** of **MEISJE Kost** en **Inwoning** bekomen, terwijl er des verkiezende gelegenheid bestaat, om **ONDERWIJS** te ontvangen in wat tot eene **beschaafde opvoeding** behoort.

Belanghebbenden gelieven zich, met franko brieven, te adresseren onder de lett. R V, aan het BUREAU dezer COURANT.

Tegen Mei e.k. of dadelijk wordt in eene ***APOTHEEK*** in de Provincie *Friesland* gevraagd; een **BEDIENDE** en een **LEERLING.**

Adres in persoon of met franko Brieven, onder de Letters B S, bij den Boekhandelaar A. SCHAAFSMA, te *Dokkum.*

Anti-rheumatische Balsem

van ***Dr.* OCKER, J.ZOON**, Practiserend Geneesheer en Chirurgijn, vroeger te *Texel*, thans te *Oostzaan.*

Deze **uitmuntende Balsem** heeft eene **weldadige uitwerking**, zelfs wanneer elk ander middel te vergeefs is beproefd geworden.

De vrouw van FRANS ZEGERS, Bouwman te *Texel*, was in het voorjaar van 1856 zoodanig door *jicht en rheumatismus* aangetast, dat het haar niet mogelijk was een voet te verzetten, noch haar regterarm te kunnen bewegen, zoodat zij genootzaakt was bedlegerig te blijven.

Na slechts vier Flacons van **OCKER'S ANTI-RHEUMATISCHE BALSEM** verbruikt te hebben, was zij binnen korten tijd geheel en al hersteld, en weder in staat, hare drukke huishouding waar te nemen.

Wegens deszelfs *oplossende ontstekingwerende* en *pijnstillende eigenschappen* is het almede een **voortreffelijk middel** bij alle *plaatselijke pijnen* en *ontstekingen*, bij *verhardingen*, *verrekking*, *ontwrichting*, *verstijving*, *kneuzing*, *kliergezwellen* en andere *aanzwellingen*.

Elk lijder diende van hetzelve gebruik te maken, daar men zich (bij gemoedelijke overtuiging) zonder twijfel in eene spoedige genezing zal verblijden.

De kosten van de ordinaire Flacon met voorschrift is *f* 0,90; van de dubbele Flacon *f* 1,80.

Dezelve is te verkrijgen bij Dr. OCKER, J.ZOON, Hoofd-Depôthouder te *Oostzaan*, en verder te *Groningen* bij G. COPINGA; te *Amsterdam* bij W. J. VAN HULSTEIN, Apoth., Warmoesstraat, bij de Nieuwenbrugsteeg, M 452, bij RUIJSCH EN WEISSENBRUCH, Apoth., Bloemmarkt, no. 181, en bij B. ADAMA, Apoth., hoek van de Heeregracht en Utrechtschestraat; te *Dordrecht* bij VAN GELDER en VAN WAGENINGEN; te *Dockum* bij ZWART, Apoth.; te *Leeuwarden* bij A. H. VAN WAMEL & FILS; te *Rotterdam* bij VAN SANTEN KOLFF, Apoth.

Deze Balsem is aan geen bederf onderhevig en kan jaren lang bewaard blijven.

REVALENTA ARABICA.

Aan de Heeren DU BARRY & Co.

Uwe veel gebruikte **REVALENTA** staat bij mij hoog aangeschreven, daar ik ze in onderscheidene gevallen en voornamelijk bij typhus en galziekten heb aangewend, in welke zij buitengewoon gunstige resultaten had. Met uwe **REVALENTA** heb ik een groot aantal aan zenuw- en zinkingkoortsen lijdenden genezen; ik liet ze eenvoudig volgens voorschrift bereiden, en nadat de patienten gedurende 24 uren van tijd tot tijd daarvan gebruikt hadden, was de koorts, hoe hevig ook, verdreven en werden de reconvalescenten weer volkomen gezond! De **REVALENTA** schijnt als het ware wonderen te doen en, zoo iets, verdient zij den naam van universeel middel.

UEd. kunt van deze verklaring naar welgevallen gebruik maken.

BERLIJN, 9 October 1856. H. KLINGENSTEIN, *M. D.*

De **REVALENTA** werkt zeer gunstig op de spijsverterings-werktuigen en geneest in den grond alle ziekten, die uit slechte sappen ontstaan; het neemt de oorzaak der ziekte weg, waardoor deze dan als een natuurlijk gevolg verdwijnt. Onder de ziekten, die door slechte sappen ontstaan en door de zuivering derzelve genezen worden, behooren:

Hardlijvigheid, roode loop, onregelmatigheid in de verrigtingen, verstoppingen, kramp, buikpijn, stuipen, maagwater, maagkanker, diarrhaea, zenuwziekte, galachtigheid, aandoeningen van lever en nieren, windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtige hoofdpijn, aangezigtspijn, aanhoudende branderigheid, prikkeling van nieren en blaas, graveel, roos, vallende ziekte, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, ijlhoofdigheid, pijn tusschen de schouderbladen en in bijna alle deelen van het ligchaam, slepende ontsteking en verzwering in de maag, huiduitslag, scheurbuik, koorts, klierziekte, onzuiverheid, bloedarmoede, tering (wanneer zij niet hopeloos is), waterzucht, influenza, griep, misselijkheid en braking gedurende de zwangerschap, na het eten en op zee, miltzucht, algemeene verzwakking, verlamming, verschillende rheumatische aandoeningen, jicht, hoest, aamborstigheid, benaauwdheid op de borst, slijmziekte, beving, duizeling, ophooping van bloed naar het hoofd, uitputting en eene menigte andere ziekteverschijnselen, die men niet weet te noemen noch te rangschikken.

Zij is bovendien het beste voedsel voor Kinderen en zwakken in het algemeen, daar zij zelfs in de zwakste magen niet verzuurt, noch strijdig is met eenen gewonen leefregel of goed krachtig voedsel, maar een gezonden eetlust opwekt voor het middagmaal, de spijsvertering herstelt en zelfs bij de zwakste gestellen aan ligchaam en geest veerkracht bijzet. Bij kinkhoest, mazelen, kinderpokken en waterpokken maakt zij medicijn overbodig, daar zij alle branderigheid en koortsachtigheid wegneemt.

Het wordt in onderstaande Dépôts verkocht in blikken bussen voor 87½ c., *f* 2, *f* 3,50, *f* 8, *f* 16.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Appingedam*, S. RITSEMA; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Delfzijl*, T. J. WIJNTJES; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Nieuwolda*, R. P. v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE; *Sappemeer*, Wedw. S. SCHELTENS; *Slochteren*, H. P. HOOGHOUDT; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Uithuizen*, J. SCHUURMAN NIEVEEN; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*,

Maart 1857.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
15	739,49	744,34	748,80	8,8	7,7	4,8	max.	0,71	0,84	Z.Z.W.	Z.W.	Z.W.t.Z.	regen.	bewolkt.	helder.
16	759,22	761,42	763,49	5,0	8,3	4,5	0,85	0,71	0,92	Z.W.	Z.W.t.W.	Z.Z.W.	helder.	„	„
17	765,16	763,33	762,43	2,5	10,5	6,3	0,92	0,60	0,79	Z.O.t.Z.	O.t.Z.	O.t.Z.	„	helder.	„
18	762,70	761,69	762,27	4,0	11,2	7,6	0,80	0,61	0,80	O.t.Z.	„	„	„	„	„
19	764.27	764,77	766,13	4,2	7,0	6,3	0,85	0,78	0,79	„	„	„	betrokken.	betrokken.	betrokken.
20	769,66	769,54	770,92	0,7	6,0	1,8	0,78	0,60	0,63	„	O.	O.t.N.	„	bewolkt.	helder.
21	769,98	765,95	763,60	-1,4	3,0	0,6	0,86	0,61	0,81	O.N.O.	N.O.t.O.	N.O.	helder.	helder.	sneeuw.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.